Brottsoffer

TIDNINGEN BROTTSOFFER | BROTTSOFFERJOUREN SVERIGE
NR 3/2018 | ÅRGÅNG 23

”Alla barn och unga ska veta att vi finns”

Brottsofferjourens nya verksamhetsutvecklare Neslihan Erdis om sin vision.

Satsning får fler unga att söka stöd

Freezonen driver projekt mot hedersrelaterat våld i fem kommuner.

Tema

Brott mot barn

TIDNINGEN BROTTSOFFER
Utges av Brottsofferjouren Sverige
Telefon: 08-644 88 00
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm
www.brottsofferjouren.se
www.tidningenbrottsoffer.se
tidningenbrottsoffer@boj.se

Brottsofferjouren Sverige är en ideell organisation som arbetar för bättre villkor för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Brottsofferjouren Sverige har cirka 80 medlemsföreningar, lokala brottsofferjourer, över landet. Där kan den som utsatts för brott få kostnadsfri och konfidentiell hjälp. Brottsofferjouren har också vittnesstödsverksamhet vid de flesta tingsrätter och hovrätter i Sverige. Varje år ger brottsofferjourerna stöd till närmare 80 000 brottsoffer, vittnen och anhöriga.

ANSVARIG UTGIVARE
Sven-Erik Alhem
073-973 86 00 & 070-857 76 00
sven-erik.alhem@boj.se

REDAKTÖR
Amanda Säfström
08-550 486 07
amanda.safstrom@boj.se

GRAFISK FORM
Karin Rosenberg, karin@karinform.se

OMSLAGSFOTO
Therese Wiberg

ANNONSER
Mikael Gustafsson
040-602 14 90, 070-726 47 16
mikael.gustafsson@fbmedia.se

Sara Wärmelin
0700-98 18 25
sara.warmelin@fbmedia.se

TRYCK
Tidningen Brottsoffer ges ut med stöd av Förbundsmedia i Malmö AB. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper (Amber Graphic) av DanagårdLiTHO.
ISSN: 1400-075x och upplaga 13 000 ex.

Redaktionen ansvarar ej för insänt ej beställt material. Citera oss gärna men ange källan.

Tidningen Brottsoffer utkommer med fyra nummer per år. Som medlem i en lokal brottsofferjour får du tidningen gratis. Tänk på att uppdatera dina medlemsuppgifter.

Innehåll

FOTO THERESE WIBERG

"Lagen innebär att synen på barn måste omdefinieras i hela samhället."

Vice ordförande Monica Ekström om att barnkonventionen ska bli svensk lag. **13.**

FOTO THERESE WIBERG

FOTO AGNETA BERGMAN

2 Ordförande har ordet

3 Brottsofferjouren

5 Aktuellt

7 Fråga experterna

9 Tema: Brott mot barn
Sid 10: "Jag vill att barn och unga vet att vi finns"
Sid 14: "Inte längre fritt valt arbete"
Sid 16: Satsning mot hedersvåld får fler unga att våga berätta
Sid 17: Prisbelönta filmer om barn som bevittnat våld fortsätter spridas

17 Jourerna berättar

Vill du skänka ett bidrag till Brottsofferjouren?

Vi är mycket tacksamma om du som läser tidningen vill bidra ekonomiskt till vår verksamhet. Vi tar tacksamt emot ditt bidrag på vårt 90-konto med **plusgironummer 90 03 44-3** eller **bankgiro 900-3443.**

90 KONTO | SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Ordförande har ordet

Vi har olika förmåga att kunna hävda vår rätt

Många gånger går det att slå fast att den så kallade rättvisan inte alltid är särskilt rättvis. Som drabbade av brott är vi människor inte lika inför den rättsliga behandlingen i alla avseenden. Alla har naturligtvis samma människovärde men vi har alla olika förmåga att skydda oss mot brott eller – om brott inträffat – kunna hävda vår rätt i samband med till exempel anmälningsupptagningen eller vid polisförhör.

Text: Sven-Erik Alhem

Detsamma gäller för dem som rättsligt utpekas som förövare. Det har vi inte minst fått veta genom den katastrofala handläggningen av Kevinfallet där två små pojkar utsattes för fruktansvärda polisförhör utan att ens ha ombud närvarande som kunde företräda deras intressen. Och som avslutningsvis pekades ut som skyldiga mördare utan någon bevisprövning i domstol och utan någon egentlig grund. Långt efteråt kunde allt rättas till men naturligtvis med enorma skadeverkningar för barnen själva och för alla andra berörda. Däri innefattat rättsväsendet självt. Barn som under lång tid betraktats som förövare men som sedan övergått till att bli brottsoffer.

Barn är naturligen sämre rustade att själva kunna hävda sin rätt. Det finns också många andra människor som kan vara i behov av ett särskilt stöd. Just när det gäller barn känns det bra att nämna att vi inom brottsofferjourerna har 16 lokala jourer som har spetskompetens i hur man ger stöd till barn som brottsoffer, vittnen och anhöriga. Det är en särskilt viktig och angelägen satsning.

En absolut förutsättning för att rättsväsendets handläggning i förekommande fall ska kunna leda till en rättvis rättegång (fair trial) är att också förundersökningen har varit alltigenom rättvis. Objektivt bedriven med en förutsättningslös målsättning att ge ett så brett och rättvisande underlag som möjligt för åklagarens ställningstagande till om åtal ska väckas eller ej mot en eller flera som under utredningen delgetts skälig misstanke om brott. Ingenting av betydelse får ”sopas under mattan” eller lämna kvar frågetecken. Låter enkelt och självklart men är det likväl inte alltid. Medias granskande roll i fråga om vad som sker hos polisen, åklagarna och i domstolarna är i sammanhanget av utomordentlig betydelse.

I skrivande stund är det politiska läget oklart. Bedömningen av valresultatet finns det uppenbarligen olika uppfattning om hos de politiska partierna. Alla säger sig vara säkra på sin egen bedömning. Har inte uppfattat från något politiskt aktivt håll att det nog kan ligga något i vad motståndarsidan uttalar. En sådan reservation kan man ändå uppfatta hos politiker som lämnat den aktiva banan och som synes något mer öppna för nyanser i debatten.

Det blir spännande att följa utvecklingen. Hur kommer en framtida regeringsbildning att se ut? Vilket parti ger stöd åt vem? Och vem blir statsminister sedan expeditionsregeringen gjort sitt?

I varje fall när jag skriver detta får jag ge mig till tåls och avvakta. Jag får inte vara – som man kan uttrycka det med ett numera inte så vanligt förekommande ord – ”hialös”. Men det är också lättare att skriva än att vara. Vi är ju så funtade att vi känner ett behov av att få veta efter vilka förutsättningar vi ska leva och verka. Och dit hör ju onekligen att få kunskap om hur regeringen är sammansatt och vilka statsråd som ingår.

Spännande läge – eller hur? ■

Sven-Erik Alhem är förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige och ansvarig utgivare för Tidningen Brottsoffer.
Han har tidigare varit överåklagare och är nu samhällsdebattör samt utnyttjas flitigt som expertkommentator i media.

FOTO JESSICA LARSSON

”Metoo sa nej till sexuella övergrepp – hur tar vi metoo vidare?” var rubriken på ett av Brottsofferjouren Sveriges uppskattade seminarier i Almedalen. Diskuterade frågan gjorde Musse Hasselvall, programledare, Shanga Aziz, ordförande och utbildare, Locker room talk, Olle Cox, dåvarande verksamhetsutvecklare barn och unga, Brottsofferjouren Sverige, Pelle Ullholm, handläggare inom sexualupplysning, RFSU, och Alán Ali, ordförande MÄN.

Emil Broberg, 3:e vice ordförande, Sveriges Kommuner och Landsting, Monica Ekström, vice förbundsordförande, Brottsofferjouren Sverige och Ezzeddine Zein, föreläsare och producent medverkade på seminariet om hedersrelaterat våld och förtryck.

Män som pratade metoo engagerade i Almedalen

Vad kan män göra för att ta metoo vidare? Den frågan ställde Brottsofferjouren i Almedalen till representanter från olika organisationer. Att låta männen vara med i samtalet och att rannsaka sig själv som man var två exempel som lyftes.

Under seminariet diskuterades bland annat hur männen kan se på sig själva, deras manlighetsroll och vilket ansvar de har som till exempel fäder. Ett sätt att engagera sig är att rannsaka sig själv, hur snackar jag egentligen?

– Vi brukar säga att det börjar med snacket, och sedan leder det vidare till våld. Vi kommer in innan snacket börjat, och det är ett förebyggande arbete, sa Shanga Aziz, ordförande i organisationen Locker Room Talk.

Det är också viktigt att upprätthålla det man som man kommer fram till efter att ha sett sig i spegeln och bestämt sig för att ändra stil.

– Man måste tänka på hur man gör och vad man säger och inte falla tillbaka i gamla mönster, jag brukar säga att jag är en nykter mansgris, sa programledare Musse Hasselvall.

Hösten 2017 smällde bomben och metooupproppet var i full gång.

– Det är viktigt att kvinnor bjuder in männen till samtal och inte stänger dem ute, eller hugger på dem så fort de uttalar sig illa, det kan avskräcka männen, sa Shanga Aziz.

> **Vi brukar säga att det börjar med snacket, och sedan leder det vidare till våld. Vi kommer in innan snacket börjat, och det är ett förebyggande arbete**
>
> Shanga Aziz, ordförande Locker room talk.

Brottsofferjouren hade också ett seminarium om hedersrelaterat våld och förtryck där fokus låg på männens dubbla roller som både brottsoffer och förövare, samt ett seminarium om hat-, hot-, och demokratibrott.

TEXT OCH FOTO: AGNETA BERGMAN

Webbkurs om demokratibrott ska stärka stödet till utsatta

När hot, trakasserier och våld får konstnärer, opinionsbildare och politiker att censurera sig själva i sitt arbete eller sluta helt är det ett hot mot demokratin. Nu lanseras Brottsofferjouren en ny fördjupande webbutbildning om demokratibrott.

Under året har Brottsofferjouren med medel från Kulturdepartementet arbetat för att stärka stödet till offer för demokratibrott. Som ett led i arbetet lanseras nu en helt ny fördjupande webbutbildning i ämnet.

Utbildningen innehåller bland annat en checklista inför samtal med personer utsatta för demokratibrott. Den är framtagen i samråd med polis, Brottsofferjourens telefoncentral, lokala jourer samt Tidningsutgivarna. Den går utmärkt att ha med sig som minnesstöd vid kontakten med den stödsökande. Med i utbildningens korta filmer finns Eva Sund, kommissarie och ansvarig för polisens arbete mot demokrati- och hatbrott, samt Daniel Godman, polis och chef för demokrati- och hatbrottsgruppen i Stockholm. De berättar om hoten mot vår demokrati som uppstår när folkvalda politiker, journalister och konstnärer blir utsatta för hat och hot i syfte att tysta dem.

Deltar gör också fyra opinionsbildare – Mathias Ståhle, journalist, Gul Alci, kommunpolitiker, Erik Lövgren, regionråd, och Elisabeth Ohlson Wallin, fotograf och konstnär. De berättar om hur de på olika sätt utsätts för hat och hot av grupper eller individer som försöker tysta dem, och hur detta påverkar både yrkesliv och privatliv.

Jeanette Gustavsdotter, medierättjurist och vd för Tidningsutgivarna, berättar om demokratibrott och lagarna Tryckfrihetsförordningen (TFF) och Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Daniel Nordström, chefredaktör och ansvarig utgivare för Mittmedias titlar i Västmanland och Stockholmsregionen, beskriver journalister och skribenters utsatthet.

Utbildningen om demokratibrott är Brottsofferjourens andra fördjupande webbkurs. I juni lanserades den första: ”Våldet går inte i pension”. ■

Du som är aktiv inom Brottsofferjouren hittar alla webbutbildningar på kunskapsportalen.brottsofferjouren.se

Christina Weihe, stabschef Polismyndigheten, Sven-Erik Alhem, förbundsordförande Brottsofferjouren Sverige, Anders Thornberg, rikspolischef, Fredrik Mellqvist, vice generalsekreterare Brottsofferjouren Sverige, Maria Agge, brottsofferfrågorhandläggare Polismyndigheten och Sven Stensson, Brottsofferjouren Sveriges polisgrupp.

Rikspolischefen besökte Brottsofferjouren

I början av oktober besökte rikspolischef Anders Thornberg Brottsofferjouren Sverige.

– Det var ett mycket positivt möte, säger förbundsordförande Sven-Erik Alhem.

– Vi talade bland annat om ärendeförmedlingen till Brottsofferjouren – en mycket viktig fråga både för polisen och för oss. Vi berörde också polisutbildningen där polisen nu ser över hur utbildningen kan förbättras och hur vi inom Brottsofferjouren kan medverka på bästa sätt. ■

Halva befolkningen engagerar sig ideellt

Det ideella engagemanget i Sverige är starkt och visar inga tecken på att minska – drygt hälften av befolkningen engagerar sig. Det visar en ny rapport om det ideella engagemanget som Volontärbyrån har tagit fram.

Många vill bli volontärer, framförallt för att stödja och hjälpa andra, och för att påverka samhällsutvecklingen. Dessutom säger 92 procent av volontärerna att det ideella engagemanget har gett dem ett mer meningsfullt liv.

40 procent av volontärerna som söker ideella uppdrag via Volontärbyrån är helt nya inom ideellt engagemang, och drygt 50 procent är yngre än 35 år.

Volontärerna engagerar sig helst för barn och unga och inom integration och social utsatthet.

Så gott som alla volontärer är nöjda med sitt engagemang, och uttrycker att de får tillbaka minst lika mycket som de ger. 97 procent känner att de gör en konkret insats, 93 procent utvecklas och lär sig saker och nio av tio känner mer meningsfullhet i livet. ■

Nya ordförande i riksdagens utskott

Den 2 oktober valde ledamöterna i riksdagens utskott ordförande och vice ordförande.

Ny ordförande för justitieutskottet blev Fredrik Lundh Sammeli (S) och till vice ordförande valdes Andreas Carlson (KD).

Till vice ordförande i socialutskottet valdes Kristina Nilsson (S). Vid tidningen Brottsoffers pressläggning var posten som ordförande i socialutskottet ännu ej tillsatt. ■

Aktuellt

752 000

brott anmäldes under första halvåret 2018, enligt statistik från Brottsförebyggande rådet (Brå). Det är en ökning med 3 procent jämfört med motsvarande period 2017.

Var femte ung person utsatt för brott i nära relation

Nästan var femte ung person mellan 16–24 år uppger att de utsatts för brott av en nuvarande eller före detta partner. De flesta har utsatts för både fysiskt och psykiskt våld. Det visar en kortanalys från Brottsförebyggande rådet (Brå).

– När det gäller psykiskt våld så är det vanligare att tjejer utsätts för kränkningar, medan det för killar är vanligare med försök att inskränka deras frihet, som exempelvis att de förbjuds ha kontakt med olika personer. Utsatthet för fysiskt våld som lindrig misshandel, är mer än dubbelt så vanligt för tjejer som för killar, säger Sofia Axell, utredare på Brå, i ett pressmeddelande.

Det är få av de utsatta som polisanmäler. Totalt uppgav 2,6 procent av unga i åldern 16-24 år som blivit utsatta för brott i nära relation, att de anmält det till polisen. Tjejer anmäler i något större utsträckning (3,7 procent) än killar (1,0 procent). Det vanligaste skälet till att inte polisanmäla uppges vara att man betraktade händelsen som en småsak. ■

Elisaheth Dahlin ny barnombudsman

Den 17 september tillträdde Elisabeth Dahlin som generaldirektör och ny barnombudsman vid Sveriges barnrättsmyndighet, Barnombudsmannen. Myndighetens uppdrag omfattar bland annat att bevaka hur barnkonventionen efterlevs i Sverige och att driva på för att barns rättigheter ska tillgodoses.

Elisabeth Dahlin har sedan 2008 arbetat som generalsekreterare för Rädda Barnen och har även haft globala uppdrag inom FN för barns rättigheter.

– Jag ser det som ett fantastiskt privilegium att få företräda barns och ungas rättigheter och intressen i Sverige, säger Elisabeth Dahlin i ett pressmeddelande.

FOTO JONAS MALMSTRÖM/BARNOMBUDSMANNEN

Elisabeth Dahlin tillträdde som barnombudsman i september.

– Vi ska fortsätta arbetet med att göra barns röster hörda. Barnombudsmannen har ett viktigt uppdrag att lyssna på barn. Det brinner jag starkt för. Barn har rätt att komma till tals i alla frågor som berör dem och det kommer bli än tydligare på olika nivåer när barnkonventionen blir lag. ■

Utsatthet för hatbrott vanligare bland yngre än äldre

Vid främlingsfientliga hatbrott är risken att utsättas fyra gånger större för yngre personer än för äldre. Det visar en ny studie från Brottsförebyggande rådet (Brå).

Brå har fått i uppdrag att komplettera hatbrottsstatistiken med studier som fördjupar kunskapen kring hatbrott. I den första studien studeras utsatthet över tid och bland olika grupper, utifrån självrapporterad utsatthet från Nationella trygghetsundersökningen.

Andelen som uppger att de har utsatts för främlingsfientliga eller homofobiska hatbrott under perioden 2005–2016, eller antireligiösa hatbrott 2011–2016, är störst bland personer i åldern 16–24 år samt bland personer med låg förvärvsinkomst och bland ensamstående. För hatbrott med främlingsfientliga motiv är risken att utsättas fyra gånger större bland de yngsta, jämfört med bland de äldsta.

Studien visar också att den vanligaste förövaren vid främlingsfientliga, antireligiösa och homofobiska hatbrott är en helt obekant person.

– Vid samtliga motiv är gärningspersonen vanligtvis helt okänd för den utsatta. Näst vanligast är att gärningspersonen är en ytligt bekant, säger Ava Isolde Faramarzi, utredare på Brå, i ett pressmeddelande. ■

Fråga experterna

Har du frågor till expertpanelen? Skicka dem till fragaexperten@boj.se. Experterna har enbart möjlighet att besvara de frågor som publiceras i tidningen. Vi tar oss friheten att korta ned de frågor vi får.

Hur får jag min son att prata om det som hänt?

Fråga: Jag är så orolig för min tonårsson. För några månader sedan var han inblandad i ett stort bråk på skolan och kom hem ganska illa tilltygad. Nu har de yttre såren läkt, men de inre verkar finnas kvar. Jag har försökt prata om det och få honom att berätta vad som hände. Han säger att allt är okej, men jag märker ju att han blivit påverkad. Han är mycket tystare och håller sig mest på sitt rum. Förut kom det ofta hem kompisar till honom, men nu träffar han ingen efter skolan längre.

Jag vet inte hur jag ska hantera det här. Vad kan jag göra för att hjälpa honom när han inte vill prata om det?

Svar: Ungdomar vill inte alltid prata och allra minst med föräldrar när det hänt något svårt. Han har isolerat sig en aning nu och det kan ta tid att våga tro på omvärlden igen efter utsatthet. Avvakta ett tag till men uppvisar han inga förändringar om ytterligare någon månad erbjud hjälp via någon annan instans, skolkurator, Bris, Brottsofferjouren eller annat.

Det viktigaste är att fråga ibland även om han säger att allt är bra. Kanske har han någon han pratar med på nätet? Uttryck det du ser och din oro. Och visa på annat sätt än med ord att du är där för honom, vilket du säkert redan gör. Jag tycker också att du ska kontakta din lokala brottsofferjour och få stöd där för din egen skull.

ANNELI SVENSSON SOCIONOM OCH PSYKOTERAPEUT

Någon använder mitt konto – kan jag få ersättning?

Fråga: Någon har kommit över mitt kontokortsnummer och nu trillar olika räkningar in. Jag har polisanmält, men anmälan är nedlagd då det saknas bevis mot någon enskild person. Jag får ingen ersättning från banken. Har jag rätt till brottsskadeersättning?

Svar: Om du har förlorat pengar eller fått betala fakturor till följd av det inträffade har du drabbats av en ren förmögenhetsskada. Tyvärr är möjligheterna att få brottsskadeersättning för sådan skada mycket små. Ersättning lämnas bara i enstaka så kallade ömmande undantagsfall. Exempel på ett sådant fall kan vara om du genom skadan har blivit av med en stor summa pengar och det på grund av din utsatthet eller andra förhållanden föreligger särskilda omständigheter. Någon ersättning för kränkning lämnas vanligtvis inte heller vid den typen av förmögenhetsbrott som du utsatts för.

Jag vill dock rekommendera dig att bestrida räkningarna eftersom de avser varor och tjänster som du inte har beställt. För att få hjälp med felaktiga fakturor kan du vända dig till Konsumentverket eller konsumentvägledningen i din kommun.

ÅSA LUNDMARK CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Får jag vara med min son på rättegången?

Fråga: Min son blev överfallen av en kille i somras. Nu ser det ut att bli rättegång till hösten. Polisen säger att det nog blir stängda dörrar eftersom flera av de inblandade är så unga. Betyder det att jag inte får vara med i salen? Min son är bara 19 år och jag vill inte att han ska behöva gå igenom detta själv.

Svar: I Sverige är huvudregeln att förhandlingar i domstol ska vara offentliga och vem som helst får då sitta med som åhörare. Ibland beslutar

FOTO AMANDA SÅFSTRÖM

Eva Andersson är advokat. Till vardags arbetar hon oftast som målsägandebiträde där hon hjälper och stödjer brottsoffer att driva sina mål. Hon har också skrivit ”Brottsoffret och rättsprocessen”, del två i Brottsofferjourens kunskapsserie om brottsoffer.

FOTO MALIN SUNNA

Åsa Lundmark är chef för Brottsskadeenheten på Brottsoffermyndigheten. I Tidningen Brottsoffer svarar hon på frågor om brottsskadeersättning och skadestånd.

FOTO SARA LINDQUIST

Anneli Svensson är socionom och legitimerad psykoterapeut. Hon har tidigare arbetat inom kriminalvården, socialtjänsten och med RFSL:s brottsofferjour. Hon har lång erfarenhet av brottsofferstödjande arbete.

Fråga experterna

rätten om stängda dörrar när sekretessbelagda uppgifter ska behandlas och man vill skydda parterna. Rätten kan också besluta om stängda dörrar när det exempelvis är unga inblandade. Rätten kan tillåta att andra personer än parterna får närvara vid stängda dörrar om det föreligger särskilda skäl. Det brukar då vara personer som är nära anhöriga till någon part.

Om det begärs stängda dörrar vid förhandlingen tycker jag du ska begära att få sitta med eftersom du är förälder till målsäganden och det är bra om din son också uttrycker önskemål om att du får närvara.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Hamnar dotterns pengar hos en överförmyndare?

Fråga: Min dotter är 16 år och kommer troligtvis att få brottsskadeersättning efter att vi nu har skickat in en ansökan. Men jag läste att eftersom hon är under 18 år kommer pengarna att sättas in på ett överförmyndarspärrat konto. Innebär det att hon inte kommer att kunna använda pengarna nu utan måste vänta tills hon är myndig för att kunna komma åt dem?

Svar: Det är vanligtvis bara när ersättningen är högre än ett prisbasbelopp (cirka 45 000 kr) eller om förövaren är någon närstående som den sätts in på ett överförmyndarspärrat konto. Att ersättningen sätts in på ett sådant konto innebär att kommunens överförmyndare måste ge sitt tillstånd till uttag från kontot. En ansökan om att få ta ut pengar görs hos överförmyndaren. Ni anger då vilket belopp ni vill ta ut och vad pengarna ska användas till.

Mer information om innebörden av ett överförmyndarspärrat konto kan lämnas av överförmyndaren i din kommun.

ÅSA LUNDMARK CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Jag är livrädd – måste jag vittna mot min granne?

Fråga: Jag har blivit kallad att vittna mot min granne och jag känner mig livrädd. Vi kommer ju mötas vid rättegången. Kommer han få reda på vad jag sagt om honom? Vad händer om jag inte kommer dit?

Svar: Att vittna i domstol är en samhällsplikt och det är viktigt att du kommer till domstolen. Ibland händer det att parter eller vittnen inte dyker upp vid förhandlingen och den måste då ställas in vilket är kostsamt för samhället. Domstolen sätter då ut ett nytt datum och kallar alla igen. Om man inte kommer till förhandlingen kan man dömas att betala vite och man kan även riskera att hämtas av polis till förhandlingen. Skulle du vara förhindrad att komma på grund av sjukdom eller andra omständigheter som du inte kunnat förutse måste du meddela domstolen detta snarast möjligt. Vid sjukdom krävs att du har läkarintyg. Information om vad som gäller finns på din kallelse som du ska ha fått från domstolen.

Om du är rädd för din granne och har svårt att vittna i hans närvaro tycker jag du ska ringa domstolen och meddela detta i god tid innan förhandlingen. De kan, i vissa fall, besluta om att du får vittna utan att den åtalade är närvarande, så kallad medhörning. Han får då sitta i ett annat rum och lyssna på ditt vittnesmål men du behöver inte möta honom personligen. Den som är tilltalad/åtalad får ta del av förundersökningen i målet innan förhandlingen och kan då läsa vad vittnen och målsäganden sagt i förhör. Den tilltalade får också höra vad målsäganden och vittnen säger om honom vid en huvudförhandling.

Jag har full förståelse för att du känner rädsla och obehag inför att vittna och det är väldigt vanligt. Jag föreslår att du kontaktar närmaste brottsofferjour. De kan hjälpa dig att kontakta domstolen och de kan stötta dig inför förhandlingen och också närvara som stöd. Vid de flesta domstolar finns i dag vittnesstöd som hjälper till och informerar och stöttar vid förhandlingen.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

FOTO: THERESE WIBERG

Brott mot barn

”Alla barn och unga ska veta vilka vi är.”
Nya verksamhetsutvecklaren om sitt drömscenario. **Sid 10**

Barnkonventionen inte fritt valt arbete.
Monica Ekström om stärkt skydd för barn. **Sid 13**

2 av 3 gymnasieungdomar lever under hedersförtryck.
Freezonens projekt i fem kommuner har ökat antalet stödsökande. **Sid 14**

”Jag vill att barn och unga vet att vi finns”

När Brottsofferjouren Sverige tar arbetet med stöd till barn och unga vidare sker det i Neslihan Erdis regi. I sitt jobb som samordnare i Värmland är hon van vid målgruppen, barn och unga är några hon brinner för.

Text: Karin Birgersson **Foto:** Therese Wiberg

Med en master i Folkhälsovetenskap med inriktning på just barn och unga är uppdraget som verksamhetsutvecklare inom området som gjort för Neslihan Erdis.

– Att jobba med barn är inte något som bara får ses som gulligt och mysigt, barn är ju rättighetsbärare, säger Neslihan Erdis.

Det nya uppdraget innebär inte att hon slutar som samordnare i Värmland. Hon kommer att kombinera de två rollerna. Två dagar i veckan koncentrerar hon sig på att arbeta tillsammans med och stötta de jourer som vill ta ett steg vidare i sitt stöd till barn och unga.

Till grund för sitt arbete har Neslihan den handbok som Brottsofferjouren Sverige tagit fram tillsammans med 16 lokala jourer. Den är utformad utifrån forskning men också utifrån jourernas erfarenheter av att jobba med målgruppen, så kunskapen finns. Handboken ska dels kunna fungera som en samtalsmall men också som ett ramverk för hur man kan bemöta barn och unga som brottsoffer, vittnen och anhöriga.

Vad är skillnaden med att jobba med stöd till barn och unga jämfört med att jobba med vuxna personer som utsatts för brott?

– Det handlar om lite mer förklarande samtal utifrån var barnet befinner sig. Barnet är ju expert på sin egen situation och det är inte meningen att vi ska gå in med ett vuxenperspektiv och ta över barnets erfarenhet. Det är barnets reaktion och barnets situation som är i fokus, inte min barnsyn.

Vad har de barn och unga som söker stöd utsatts för?

– Det handlar mycket om misshandel kopplat till skolan och det kan handla om våld i nära relation.

Statistik visar att den grupp som är mest utsatt för exempelvis våld i nära relation är just unga i åldrarna 16–24 år. Det visade Sveriges första omfångsundersökning ”Slagen dam” redan 2001. Brottsofferjourens egen statistik för år 2017 visar att 4 300 personer i åldersgruppen sökte stöd, av dem var 2 700 kvinnor.

– De utsatta mår väldigt dåligt och har i många fall redan som barn formats av normer av hur kärlek ska se ut, eller hur killar och tjejer ska vara. Om vi har tur där och då, kanske efter en polisanmälan, har vi en möjlighet att ge ett enormt stöd.

Att 16 jourer har spetskompetens i stöd till barn och unga betyder inte att det enbart är de som ska jobba med stödet.

– Det är där jag kommer in i bilden, säger Neslihan. Om någon jour visar intresse finns möjligheten att jag åker dit och hjälper till att utbilda jouren. Men det är absolut inte så att de jourer som inte känner sig redo ska ta på sig uppdraget.

Behöver man tänka på något särskilt i arbetet med barn och unga?

– Stödet till barn och unga ser precis ut som stödet gör för alla vi möter men man behöver beakta

→

Neslihan Erdis, verksamhetsutvecklare för barn och unga, pratar om hur viktigt det är med förebyggande arbete, att exempelvis vara ute och prata på skolor. Nyligen var hon i Åmål och berättade om kränkande behandling i ungas parrelationer för 300 gymnasie- och högstadieelever.

Brott mot barn

Neslihan Erdis, verksamhetsutvecklare för barn och unga, reser gärna till lokala jourer för att hjälpa dem i arbetet med att stödja barn och unga som utsatts för brott.

vissa saker i förhållande till barnet. Man kan behöva vara mer vaksam på om barnet eller ungdomen behöver något annat stöd än det Brottsofferjouren kan ge. Därför är det viktigt att ha upparbetade samarbetskontakter för att i så fall kunna slussa vidare. Jag kanske inte kan hjälpa men jag kanske kan hjälpa till att hjälpa vidare och finnas kvar så länge barnet vill.

På vilket sätt kommer barnen i kontakt med Brottsofferjouren?

– Min erfarenhet är att de oftast kommer i kontakt med oss via en polisanmälan. Att man har sagt ja till brottsofferstöd, men det kan också vara barnets pedagog eller elevhälsan.

Söker barn och unga telefonstöd eller vill de ha personliga möten?

– Det beror helt på vad den stödsökande har för behov. Många tycker om att sms:a, om man är i skolan till exempel.

På vilket sätt vill du sprida det jobb du gör?

– Först vill jag bekanta mig med de 16 jourer som har grundkompetens och se hur långt de har kommit. Men sen ser jag ju de kommande konferenserna som ett tillfälle för jourerna att få ett ansikte av mig och veta vad det här egentligen handlar om. För jag vet att den här frågan är lite känslig och att det finns farhågor att möta den här gruppen.

Hur ser du på inställningen att Brottsofferjouren inte ska jobba med barn?

– Vi är ju en rättighetsorganisation och vi ska jobba för alla. Men det är den här rädslan av att det kan bli värre, att vi kan göra det värre för barn för att vi inte är utbildade. Visst krävs en viss kompetens för att jobba med barn och unga men den kompetensen krävs för att jobba med människor överlag. Men utifrån handboken och vårt uppdrag som stödpersoner går det att hitta ingångar för hur vi kan hjälpa barn och unga utifrån våra riktlinjer.

Vilket är ditt drömscenario kring barn och unga?

– Alla barn och unga vet vad Bris är, alla vet vad Rädda Barnen är. Vi på Brottsofferjouren har enormt mycket kunskap om exempelvis rättsprocessen, men hur många barn och unga vet det? Jag vill att barn och unga vet att vi finns. Man behöver inte veta vilka vi är efter att man är utsatt, man kan veta innan. ■

Jag vill att jourerna använder mig för att lära sig om barn och unga. Men också att de använder jourerna med spetskompetens. Så att det blir en trygghet internt att möta den här målgruppen.

Verksamhetsutvecklare Neslihan Erdis kommer att jobba med området barn och unga två dagar i veckan till slutet av februari, resten av sin arbetstid fortsätter hon som samordnare för Värmlandsjouren.

”Inte längre fritt valt arbete”

År 2020 är det dags – FN:s barnkonvention blir lag i Sverige. Det är ett stort steg framåt men i alla avseenden är det ändå inte säkert att barnets rättigheter stärks.

– Lagen innebär att synen på barn måste omdefinieras i hela samhället, säger Brottsofferjourens vice styrelseordförande Monica Ekström. Det handlar inte längre om fritt valt arbete.

FOTO THERESE WIBERG

FN:s barnkonvention och målsägandestatus för barn gör att barns rättigheter stärks i samhället. Men mycket arbete återstår, inte minst juridiskt.

När vi samtalar väntar Monica Ekström på att Rädda Barnens riksmöte ska börja, en organisation hon också engagerar sig i.

Hennes kunskap och intresse för barn och ungas rättigheter är stort. På plats i Malmö oroar hon sig över regeringsbildningen – de två blocken har olika syn på FN:s barnkonvention.

– Det är ett grannlaga arbete som måste fortsätta, säger Monica Ekström. Det är inte bara att slå sig till ro. Barnkonventionen måste in i redan befintliga lagar och det kräver mycket arbete.

En källa till framtida problem är vilken lag som är starkast om två lagar står emot varandra. Som ett exempel tar Monica Ekström föräldrabalken, som talar om föräldrars rätt till sina barn när det borde handla om barns rätt till sina föräldrar.

– Det viktigaste är ändå att alla instanser måste ta hänsyn till barnkonventionen på ett eller annat sätt. Artikel 12 är tydlig och säger att man måste lyssna på barn. Barn har rätt att komma till tals och deras synpunkter har betydelse.

FOTO THERESE WIBERG

Det viktigaste är ändå att alla instanser måste ta hänsyn till barnkonventionen.

Monica Ekström, Brottsofferjourens vice förbundsordförande, om att FN:s Barnkonvention blir lag i Sverige 2020.

Ytterligare ett steg i rätt riktning för att stärka barns rättigheter anser Monica Ekström att beslutet om att barn får målsägandestatus är, en fråga Brottsofferjouren Sverige varit med och drivit på.

Brottsofferjourens arbete med att stötta barn och unga ser Monica Ekström som självklart.

– Vi kan ju inte exkludera 20 procent av Sveriges befolkning. Barn är en sårbar grupp som har svårt att hävda sig. Att vi har en bra policy för hur vi ska jobba framåt är oerhört positivt.

KARIN BIRGERSSON

Satsning mot hedersvåld får fler unga att våga berätta

Att inte få leva sitt liv och göra sina egna val är vardag för ungdomar som lever i en hederskontext. Brottsoffer-, kvinno- och tjejjouren Freezonen har sedan våren 2017 träffat 223 nyanlända gymnasieelever i fem Skånekommuner och en enkät visar sitt tydliga svar – två av tre ungdomar är utsatta för begränsningar i hederns namn.

Text: Karin Birgersson **Foto:** Privat

Ett pilotprojekt 2015 som visade alarmerande siffror kring nyanländas kunskap om rättigheter och jämställdhet blev startskottet för Freezonens tvåårigа projekt Mitt liv Mina val.

Med pengar från Socialstyrelsen har brottsoffer-, kvinno- och tjejjouren undersökt ungdomars utsatthet och hittat ett sätt att jobba förebyggande mot hedersvåld i Ystad, Skurup, Tomelilla, Sjöbo och Simrishamn.

– Den patriarkala makten är så stark, säger projektets ägare Susanna Udvardi på Freezonen. En pojke har mer makt än sin mamma.

När Susanna Udvardi och projektledare Angelica Bäckström lade upp projektplanerna tittade de på hur andra jobbar mot hedersvåld. De blev tidigt övertygade om att de måste vara bland ungdomarna för att kunna bygga förtroende, inte bara göra en punktinsats. Lösningen blev att träffa en skolklass åt gången, en och en halv timme vid fem tillfällen – utspritt över en tioveckorsperiod.

Men de ville också jobba brett för att öka kunskapen i alla instanser om begränsningar i hederns namn. De startade därför en samverkansgrupp med representanter från socialtjänst, alla fem aktuella kommuner, polisen, ungdomsmottagningen och integrationsansvariga. Projektet är format i samverkansgruppen, som också har träffats en gång i månaden sedan start.

– Vi har lärt av varandra och stöttat varandra, säger Angelica Bäckström.

När gruppen väl var på plats var det dags att övertyga skolorna att släppa till lektionstid vid fem tillfällen– tre av sju skolor som fick erbjudandet nappade. Projektet smalnade av något och de klasser som kom ifråga bestod enbart av nyanlända.

Innan Mitt liv Mina vals projektgrupp kom till skolorna fick eleverna svara på den enkät som visade att två av tre elever var utsatta för hedersvåld, eller skamvåld som Susanna Udvardi och Angelica Bäckström hellre vill kalla det.

Vi beslutade att aldrig diskutera religion och kultur, för då är det lätt hänt att folk slutar lyssna och då når vi inte fram.

Susanna Udvardi på Freezonen om projektet Mitt liv Mina Val.

Fem ämnen togs upp med varje klass, ett vid varje tillfälle: mänskliga rättigheter, barnkonventionen, jämställdhet, sex och samlevnad samt våld och förtryck.

– Vi beslutade att aldrig diskutera religion och kultur, för då är det lätt hänt att folk slutar lyssna och då når vi inte fram, säger Susanna Udvardi.

Just ämnet sex och samlevnad var intressant för ungdomarna. Det visade sig att de flesta, både pojkar och flickor, hade obefintliga kunskaper om sin kropp och om vad exempelvis samtycke är.

I en hederskontext står flickans sexualitet i centrum, flickans sexualitet är en handelsvara som hela släkten bevakar och skyddar. Flickan får inte uppfattas som ”lösaktig” för då kan hon inte giftas bort enligt just dessa skadliga traditioner man kallar för hedersrelaterat våld och förtryck.

– Pojkarna har ett bevakningsansvar gentemot sina systrar, säger Susanna Udvardi. Sköter de inte det blir de själva utsatta för våld – på det viset är pojkar både offer och förövare.

Hela resonemanget kring att bevaka en flicka strider mot barnens rätt, mot mänskliga rättigheter och är även kriminellt. Den 1 juli 2014 infördes nya straff- och civilrättsliga bestämmelser som stärker skyddet mot exempelvis tvångsäktenskap och barnäktenskap.

Susanna Udvardi och Angelica Bäckström har under projektets gång fått fler förfrågningar om stöd från unga som är frihetsbegränsade. I den meningen har projektet lett till att fler ungdomar vågar berätta.

– Vi har sått ett frö och det var vad vi ville, säger Susanna Udvardi. Vi kan berätta om vad som är rätt och fel.

För att förstärka kunskapen kring frihetsbegränsningar har projektets ansvariga gått ett steg längre och även utbildat vuxna, som läser SFI, i samma ämnen som de utbildade barnen i. Vid sittningarna har man pratat mycket om föräldraplikt och vilka rättigheter och skyldigheter föräldrar har.

– Bland föräldrarna, som ju kan vara förövare, har det varit ett större motstånd, säger Angelica Bäckström. De har argumenterat mer.

I juni i år var insamling av statistik och genomförandet av projektet klart. Resultatet ska utmynna i en metodbok med en checklista som ska finnas tillgänglig för alla som jobbar med barn i de fem kommunerna. Förhoppningen är att arbetet projektgruppen lagt ner ska bidra till en samverkan på riktigt – och inte bara på pappret – i kampen mot våld som utförs i hederns namn. ■

Några av Freezonens viktiga punkter i kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck

Barns rättigheter ska prioriteras i alla instanser. Ungdomar som föds och fostras i värderingar som strider mot svensk lagstiftning har rätt till skydd. Det behövs konkreta planer och åtgärder för att hjälpa utsatta barn både på lokal och regional nivå. Vi har fokuserat på lokal nivå.

- Varje kommun bör ha en handlingsplan mot hedersvåld. Varje kommun bör också ha budget och förutsättningar att kunna hjälpa våldsutsatta.
- Skolan och kommunen har ett ansvar på lokal nivå att bilda team där exempelvis skolan, sjukvården, socialen, polisen, civilsamhället med kompetens, såsom kvinno- och brottsofferjourer samt andra aktörer ingår.
- Vi måste höja kompetens om hedersvåld (HRV) inom skolan, förskolan, socialtjänsten, vårdinstanser, rättsväsende, civilsamhället. De som möter människor som är i riskgruppen behöver känna till vad HRV är och hur man skall agera om man möter utsatta eller förövare.

Så gjordes enkäten

→ 223 elever i tre skolor fick möjlighet att göra enkäten om hedersvåld. 142 svarade, 105 pojkar och 35 flickor.

→ Resultatet visade att två av tre elever är förtryckta i hederns namn. Exempelvis på frågan om de fick gå på fest med blandad publik svarade 98 pojkar ja och 25 flickor nej.

Susanna Udvardi och Angelica Bäckström på skolbesök.

Vittnesstöd viktigt för unga vittnen

”Jag tyckte att det var jätteskönt att det fanns en vittnesstödjare på plats som gav mig all information.” Så säger en av deltagarna i Brottsofferjourens brukarundersökning med unga vittnen. Resultaten visar att Brottsofferjourens vittnesstöd spelar en viktig roll för unga vittnen.

För att samla in mer information om unga vittnens upplevelser från rättegångar genomförde Brottsofferjouren under sommaren och hösten 2017 en intervjustudie. Sammanlagt genomförde Brottsofferjourens vittnesstödjare i 14 tingsrätter från Umeå i norr till Lund i söder 101 intervjuer med unga vittnen i åldrarna 14–24 år.

På frågan hur de kände sig när de kom till tingsrätten svarade majoriteten (77 personer) att de kände sig nervösa och oroliga.

Information om till exempel vilka som finns i rättssalen, vittneseden och hur en rättegång går till är viktig för att det unga vittnet ska begripa och kunna hantera rättegången. De flesta (68 personer) uppgav att de hade fått veta mer om hur det är att vittna av vittnesstöden. 17 personer hade fått information hemifrån och sex personer hade pratat med en vuxen i skolan.

På frågan om de förstod vilka personer som fanns i rättssalen svarade 80 personer att de gjorde det eftersom vittnesstödet hade berättat det innan rättegången. ■

Stillbild från dokumentärfilmen ”Say Something”. Huvudpersonen Isabell är på väg in i vuxenlivet efter uppväxten med mammans våldsamme pojkvän.

Prisbelönta filmer om barn som bevittnat våld fortsätter spridas

Målet var att synliggöra de barn som ser, hör eller känner till att våld förekommer i en nära relation och att förändra deras mycket utsatta situation. Därför skapades två dokumentärfilmer som nu visats på många olika platser i landet av lokala brottsofferjourer.

Isabell och hennes mamma kämpar för att förstå och förlåta varandra efter flykten från mammans våldsamme pojkvän. I dokumentärfilmen ”Say Something” får vi följa deras kamp. I filmen ”My Life My Lesson” möter vi Felicia som tidigt förlorade sin biologiska pappa och växte upp tillsammans med en styvpappa som misshandlade mamman. Under två år får vi följa Felicias liv där konsekvenserna för barn som upplever våld i nära relationer blir tydliga.

Bakom filmerna står produktionsbolaget Film and Tell i samarbete med och stöd av Brottsofferjouren Sverige och flera andra organisationer. Filmerna har prisats och ”Say Something” tog bland annat hem tv-priset Kristallen förra året.

Många lokala brottsofferjourer över hela landet har arrangerat visningar av filmerna för bland annat skolor, socialtjänst, polis och kommuner. ■

Brottsofferjouren kan visa dokumentärfilmerna

Alla lokala brottsofferjourer kan visa filmerna ”Say Something” och ”My Life My Lesson”. Brottsofferjouren Sverige ger stöd till jourer som vill arrangera visningar.

Brottsofferjouren på Trollhättans första pridefestival

Trollhättans allra första pridefestival blev en stor succé. Brottsofferjouren var på plats.

Mycket folk kom, njöt av underhållningen och roade sig på kajen intill trafikkanalen. Vädret var det allra bästa och långt över tusen personer gick med i paraden, som ringlade sig på gatorna genom centrum. Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet deltog också, både med informationsbord och i paraden.

Vi i Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet har en längre tid försökt komma i kontakt med representanter för hbtq-föreningen i vårt område. Vi vet att dessa personer ofta blir utsatta för brott, till exempel hatbrott och misshandel, och vi vill gärna komma och informera om vad vi kan hjälpa till med. Vi vill också lära oss att bemöta på ett bra sätt, så att vi inte kränker ytterligare.

RFSL hade en lokal i Trollhättan för några år sedan, men den blev vandaliserad flera gånger och lades sedan ner. Föreningen har därefter flyttat och gick till slut inte att nå. Därför var det mycket bra att vi under pridefestivalen kunde knyta kontakter och utbyta telefonnummer. Och vi blev faktiskt helt spontant uppbjudna på scenen för att berätta för den stora publiken om vår verksamhet.

Efter livlig och rolig underhållning, där publiken levde med, sjöng och dansade och viftade med sina regnbågsflaggor, startade paraden som blev så lång att den aldrig verkade ta slut. Arrangörerna hade räknat med 500 personer i tåget, men mellan 1 200 och 1 500 personer slöt upp.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET

FOTO BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET

Lisbeth Bengtsson och Emilia Engdahl från Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet deltog i den långa prideparaden, som ringlade sig genom Trollhättans centrum.

Värmland Pride + Brottsofferjouren

– för alla människors värde och rättigheter

Brottsofferjouren Värmland deltog på Värmland Pride. Många var intresserade av vår verksamhet. Vi hade många bra samtal och delade ut boken ”Det ingen vill se”.

BROTTSOFFERJOUREN VÄRMLAND

FOTO BROTTSOFFERJOUREN VÄRMLAND

Nytt grepp kring stödpersonsutbildning

Under en helg i maj genomförde jourerna Uppsala län och Enköping en gemensam utbildningshelg för nya stödpersoner. Vi genomförde utbildningen under två intensiva dagar och hade för första gången hjälp av Brottsofferjouren Sveriges nya webbaserade material. Materialet var mycket bra och lätt att tillägna sig.

Deltagarna var engagerade och intresserade och efter utbildningsdagarna har praktik genomförts. Tingsrätten har besökts och fortsatta stödpersonsträffar har hållits. Deltagarna har också haft handledning och även påbörjat sina uppdrag som stödpersoner.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

Jourerna berättar

FOTO BROTTSOFFERJOUREN VÄRMLAND

Politiker på besök hos Brottsofferjouren Värmland. Till vänster Arman Teimouri (L) och till höger barn-, äldre- och jämställdhetsministern Lena Hallengren

Värmländska politiker besöker Brottsofferjouren

Många värmländska politiker har besökt vår verksamhet under detta år. Förutom värmländska riksdagskandidater för Moderaterna, Socialdemokraterna och Liberalerna besökte barn-, äldre- och jämställdhetsministern Lena Hallengren (S) Trygghetscenter och Brottsofferjouren Värmland.

Vi har haft bra samtal med alla och pratat om brottsoffers och vittnens förutsättningar och rättigheter samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi har även arrangerat ett panelsamtal där samtliga riksdagspartier var inbjudna. Parvane Assadbegli (V), Mattias Fröding (KD), Lars Mejern Larsson (S), Per-Inge Lidén (MP), Pål Jonson (M), Arman Teimouri (L) och Daniel Bäckström (C) deltog.

Några viktiga frågor vi vill skicka med politikerna:

- Förmedling till brottsofferstödjande verksamheter har gått ner sedan omorganiseringen på Polismyndigheten. Just nu ligger den på cirka 2 procent. Alltså endast 2 procent av personer som anmäler ett brott får frågan om det vill komma i kontakt med brottsofferstödjande verksamhet. Detta behöver ses över.
- Det behövs mer kompetens inom rättsväsendet om gruppen personer med funktionsnedsättning. Vi märker att detta är en grupp som behöver mycket stöd och hjälp.
- Långsiktigt stöd till Brottsofferjouren vad gäller bidrag skulle underlätta arbetet för brottsoffer, vittnen och anhöriga.

Några av ämnena som diskuterades var:

- Snabbare utredningar och bättre återkoppling till brottsoffret.
- Det ska gå snabbare att få ersättning som brottsoffer.
- Det är viktigt med förebyggande arbete för att minska brottsligheten, dock behövs tydliga direktiv när det gäller kommunernas ansvar.
- Lagstiftningen behöver ses över när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck. Starkare skydd och barnperspektivet är viktigt.

BROTTSOFFERJOUREN VÄRMLAND

Södra Roslagen och Norrtälje blir Brottsofferjouren Roslagen

Den 1 juli i år sammanfördes Brottsofferjouren i Norrtälje med Södra Roslagens Brottsofferjour. Samtidigt ändrades namnet på den sammanslagna jouren till Brottsofferjouren Roslagen. Besöksadressen för jouren är densamma som för den tidigare Södra Roslagens Brottsofferjour – Biblioteksgången 10, Täby. Brottsofferjouren Roslagen ger stöd åt brottsoffer i kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker med tillsammans drygt 250 000 invånare. Ansvaret för vittnesstödsverksamheten i Norrtälje tingsrätt ligger kvar hos Brottsofferjouren Stockholm-Gotland.

BROTTSOFFERJOUREN ROSLAGEN

Aktiv höst och vår stundar för södra Kalmar län

Brottsofferjouren i södra Kalmar län har haft planeringskonferens och därvid behandlat och beslutat om styrelsens och föreningens arbete hösten 2018 och våren 2019.

Hur förbättrar man medlemsrekryteringen till jouren och därmed ökar antalet nya medlemmar? Det var en av de frågor som behandlades.

Under Pridefestivalveckan i Kalmar kommer jouren att finnas på plats och lämna information om det stöd, råd och info som våra stödpersoner kan ge personer som ingår i hbtq-kretsen och om de utsätts för brott. Detta är också en uppföljning från jourens tidigare engagemang vid Kalmars Pridefestival.

Våren 2019 kommer jouren att satsa på en informationskväll med journalisten och författaren Stefan Lisinski som kommer att föreläsa om den oskyldigt dömde Kaj Linna. Möjligen kommer Linnas Kalmaradvokat Tomas Magnusson att delta.

Utöver detta kommer utbildningar av våra nuvarande stödpersoner att ske och vi har dessutom beslutat att söka pengar till en ny utbildningsomgång av stödpersoner våren 2019.

FOTO BROTTSOFFERJOUREN SÖDRA KALMAR LÄN

Planering för Brottsofferjouren södra Kalmar län där riktningen för arbetet under hösten 2018 och våren 2019 drogs upp.

En aktiv höst och vår för Brottsofferjouren i södra Kalmar län stundar. Vi kommer dessutom att fortsätta vårt informativa samarbete med Polisen PKC i Kalmar vilket tidigare visat sig öka flödet av brottsofferärenden till jouren.

BROTTSOFFERJOUREN SÖDRA KALMAR LÄN
SVEN-ERIK KARLSSON

FOTO BROTTSOFFERJOUREN STRÖMSTAD-TANUM

Strömstad-Tanums arbete uppmärksammades med gåva

Den femte juni fick Brottsofferjouren i Strömstad-Tanum en gåva av Odd Fellow-logen i Strömstad. De har uppmärksammat det ideella arbetet vi gör.

BROTTSOFFERJOUREN STRÖMSTAD-TANUM

Sommartorka och översvämning i Uppsala

I Uppsala län, som i övriga Sverige, har värmen och torkan slagit till i sommar. Det har naturligtvis varit till nöje för många sommarlediga som kunnat bada som aldrig förr. Men under en helg i slutet av juli kom störtregnet till Uppsala. Det blev nytt regnrekord då det föll 82 mm regn under en mycket kort tid. I rikspressen fanns till exempel bilder på badande vid Resecentrum i centrala Uppsala.

Inte nog med det. Vår lokal i centrala staden översvämmades och det mesta vattenskadades. För närvarande har jouren tvingats evakuera till ett kontorshotell. Verksamheten fortsätter dock även om omständigheterna är allt annat än maximala.

Våra engagerade samordnare kämpar på och gör sitt allra bästa. Vi hoppas dock på att kunna genomföra det som vi planerat för hösten.

Bland annat ska vi starta Projekt funktionsnedsättning i samarbete med HSO (Handikappföreningarnas Samarbetsorganisation). Vi kommer att ha en studiecirkel med stöd av boken Våldsamt osynligt.

Vårt arbete med Kvalitetsutvärdering fortsätter som planerad med en extern utvärderare. Vi återkommer och berättar mer om det när årets utvärdering är klar.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

Jourerna berättar

Nya medlemmar till Östra Värmland

Eftersom vår ordinarie samordnare är föräldraledig med en ny liten medborgare är Carina, som varit stödperson i jouren under tre år, vikarie fram till årsskiftet. Carina arbetar halvtid.

Vi har fått en del nya medlemmar när vi har varit ute och informerat om Brottsofferjouren och Bedrägerikursen hos daglediga (pensionärer och sjukskrivna som kommunen ordnar träffar och olika aktiviteter för). Vi kommer att ta ett nytt grepp i höst, genom att stå på marknaderna både i Storfors och Kristinehamn för att engagera fler medlemmar och stödpersoner.

Brottsofferjouren Östra Värmland anordnade på Internationella Brottsofferdagen en föreläsning om barn och unga som utsätts för sexuella övergrepp. Föreläsare var Erik Grönberg från organisationen Tre ska bli noll. Jouren har sedan tidigare skickat ut ”Förskolebrevet” till samtliga kommunala förskolor i Kristinehamn, Storfors och Filipstad. ”Förskolebrevet” är en uppmaning till att samarbeta kring tio förebyggande riktlinjer och ta fram en integritetspolicy.

Tre ska bli noll har även tagit fram ”Idrottsbrevet” som riktar sig till idrottsföreningar. ”Idrottsbrevets” riktlinjer är avsedda att användas som ett stöd för föreningen i det förebyggande arbetet mot sexuella övergrepp på barn och unga. Jouren har skickat ut ”Idrottsbrevet” till alla idrottsföreningar i Kristinehamn, Storfors och Filipstad.

BROTTSOFFERJOUREN ÖSTRA VÄRMLAND

FOTO BROTTSOFFERJOUREN BOHUS-NORRA ÄLVSBORG

Oversta raden från vänster: Caroline Jonsson, Friends, och Åmåls kommunalråd Michael Karlsson under kvällsföreläsningen på Saga Bio.
Nedersta raden från vänster: Karlbergsgymnasiets aula tio minuter innan 400 elever fyllde platserna och bland annat lyssnade till föreläsaren Neslihan Erdis, Brottsofferjouren Värmland.

Filmpremiär i Åmål

– med fokus på nolltolerans mot kränkande språk

Unga som ser eller själva utsätts för kränkande språk, mobbning och brott kan också vända sig till Brottsofferjouren. Om de vet att vi finns! För att öka kännedomen om oss har vi tagit fram tre filmer som vänder sig direkt till ungdomar; Skolan, Omklädningsrummet och Festen.

Inför en fullsatt aula i Karlbergsgymnasiet med cirka 400 engagerade elever i årskurs 9 och första ring i gymnasiet visade vi våra tre filmer. Filmerna är stämningsfilmer och framtagna i samarbete med Lect production i Trollhättan, ett team unga människor som känner ungdomsmiljön. Varje film varar i en minut och visar kränkningar med effektfulla bilder och ljud.

Efter en introduktion av Brottsofferjouren varvades filmerna med Neslihan Erdis föreläsning med tema: ”Kränkande behandling & Våld i ungas parrelationer”. FIlmerna fängslade ungdomarna i en timme och de deltog aktivt i föreläsningen med tankar om olika händelser som de unga utsätts för.

På kvällen arrangerade vi en föreläsning för föräldrar och andra vuxna i föreningslivet, personer som dagligen möter unga. Caroline Jonsson från Friends föreläste om ”Schysst på nätet” kränkningar och näthat mot unga, och vad vi kan göra för att stötta dem. Kommunalrådet Michael Karlsson, som själv har tonårsbarn, tackade Brottsofferjouren för det arbete vi utför och konstaterade att Åmåls kommun har mycket att göra på detta område.

Tillsammans samverkar vi för att öka medvetenheten och för att arbeta förebyggande mot kränkningar och våld i samhället.

BROTTSOFFERJOUREN BOHUS-NORRA ÄLVSBORG

FOTO DAVID FÄRDIGH

Ovan: Brottsofferjouren Växjös nya samordnare Malin Milevi. Till vänster syns hon tillsammans med jourens tidigare verksamhetsledare Therese Johansson.

Malin Milevi är ny verksamhetsledare i Växjö

Brottsofferjouren i Växjö har ny verksamhetsledare. Malin Milevi tar över efter Therese Johansson som nu går vidare till annat jobb.

– Det här är viktigt på riktigt! Man kan hjälpa och göra en stor insats bara genom att lyssna, säger Malin Milevi.

I Växjö har Brottsofferjouren funnits sedan 1991 och föreningen var först i landet med vittnesstöd. Den första augusti tillträdde Malin Milevi som ny verksamhetsledare. Med sina tidigare erfarenheter som samordnare, utbildare och personalansvarig i olika befattningar sökte hon en ny utmaning.

– Uppdraget kändes helt rätt för mig. Att kunna göra en betydelsefull insats genom att lyssna och förstå utsatta medmänniskor. Det här är viktigt på riktigt!

Brottsofferjouren i Växjö har i dag tillgång till 14 vittnesstöd och nio stödpersoner. Men behovet är stort och just nu pågår en rekryteringskampanj.

– Vårt mål är att rekrytera fyra till på vittnesstödet och två ytterligare stödpersoner.

I Växjö har Brottsofferjouren numera efter ett initiativ av tidigare verksamhetsledare Therese Johansson tillgång till språkvolontärer. I dagsläget handlar det om fyra personer som totalt behärskar tio språk.

– Det är en del av verksamheten som jag absolut vill förvalta och utveckla vidare, säger Malin.

Brottsofferjouren gör viktiga insatser, ofta i det tysta. Malin och Therese är samstämmiga om att organisationen behöver bli mer synlig.

– Många har vaga uppfattningar om vad för slags stöd och tjänster vi kan erbjuda. Det förekommer också sammanblandningar. När jag berättade att jag börjat på Brottsofferjouren var det flera som trodde att jag då tillhörde polisorganisationen.

DAVID FÄRDIGH
ARTIKELN ÄR TIDIGARE PUBLICERAD I TIDNINGEN MAGAZINET I VÄXJÖ. HÄR ÅTERGES DEN I EN FÖRKORTAD VERSION.

FOTO BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

Våravslutning i Uppsala län

Jourens traditionella avslutning för våren genomfördes i slutet av maj. Vi startade eventet med inbjudna gäster som fick ”valtala” kring den politiska majoritetens och oppositionens inställning till frågor kring brottsoffer. Vår utgångspunkt var att det talas så mycket om ”hårdare tag”, ”strängare straff” och mindre om vad som ska förbättras för brottsutsatta. Inbjudna gäster var kommunalrådet Mohamad Hassan (L) och socialnämndens ordförande (i Uppsala) Kjell Haglund (V). De redogjorde för de olika partiernas ställning i olika brottsofferfrågor och vad de hade för avsikt att arbeta för vid valvinst. Tillfälle att ställa frågor fanns och den tiden utnyttjades av våra medlemmar som deltog. Efter denna inledning fortsatte vi med en lättare buffé där vi fick tillfälle att överlämna diplom och blommor till våra senast godkända stödpersoner.

Vi hade glädjen att se cirka 25 medlemmar vid eventet.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA LÄN

Jourerna berättar

FOTO EMILIA ENGDAHL

Emilia Engdahl och Lisbeth Bengtsson från Brottsofferjouren Trollhättan/Lilla Edet föreläste kring Kronandådet på den internationella konferensen Victim Support Europe i Stockholm.

Trollhättan-Lilla Edet på internationell konferens

Den internationella konferensen Victim Support Europe, för brottsofferjourer i hela Europa, hölls i år 23–24 maj på Södra Teatern i Stockholm. Bland de över 200 delegaterna fanns också deltagare från Kanada, USA och Sydkorea.

Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet hade bjudits in för att föreläsa om vad jouren, Trollhättans stad och polisen gjorde i samband med dådet på Kronans skola 22 oktober 2015, då en 21-årig till synes vanlig svensk man iklädd lång, svart rock och hjälm med visir gick in på skolan med ett långt skarpslipat svärd och dödade och skadade elever och personal.

Konferensen inleddes med ett mycket fint och initierat tal av drottning Silvia, som är svenska Brottsofferjourens beskyddare. Därefter följde tal av justitieminister Morgan Johansson, en mängd intressanta föreläsningar av prominenta internationella gäster och workshops kring angelägna ämnen.

Konferensens sista föredrag hölls av amerikanska FBI, som redogjorde för hur man hanterat några av alla de terrordåd och skolskjutningar som USA drabbats av.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET
LISBETH BENGTSSON

Medborgardialog i Brandkärr

Brandkärr är ett bostadsområde i Nyköping med drygt 5 000 invånare där merparten har invandrarbakgrund. Brandkärr pekas ofta ut som ett område med hög arbets- och sysslolöshet bland unga, kriminalitet med öppen drogförsäljning och otrygghet.

I april blev Mats Lundström och jag, Anette Boden, inbjudna till Nätverk Brandkärr på initiativ av Helena Karlsson, samordnare/chef på medborgarkontoret, för att berätta om Brottsofferjourens verksamhet. Nätverk Brandkärr består av representanter från bland annat kommunen, skolan, socialtjänsten, polisen, räddningstjänsten och tre bostadsbolag.

För ett par år sedan skrevs ett medborgarlöfte på initiativ av Lotta Thyni, chef för områdespolisen, i ett försök att förbättra situationen med högre polisnärvaro samt trygghetsförbättrande åtgärder av utomhusmiljön med nedtagning av buskar och träd samt bättre belysning.

Integrationsstrategen i Nyköpings kommun och chefen för räddning och säkerhet fick tidigare i år uppdrag av kommunledningen att ta fram en rapport över problembilden vilket resulterade i Lägesbeskrivning Brandkärr. Bilden är ganska dyster då området enligt rapporten radikaliserats.

Rapporten gav upphov till en hetsig diskussion mellan en man från Somaliska föreningen, de som utfärdat rapporten samt barn- och utbildningsnämndens ordförande. Från Somaliska föreningen anser man att problembilden är mycket överdriven men menar också att man måste ges förutsättningar till förändring och förbättring.

Som representant för Brottsofferjouren hade jag förmånen att delta i medborgardialogdagen den 20 juni. Jag intervjuade tio personer utifrån en medborgarenkät utfärdad av polisen vilken man önskade skulle ge svar på hur medborgarna upplever kriminalitet och otrygghet i området.

Jag pratade med en kvinna som bott i Brandkärr sedan 1968 och som själv aldrig varit utsatt för något brottsligt utan kände sig helt trygg. ”Jag känner mig tryggare i Brandkärr än på torget i centrum”, var en annan röst.

En man med familj lämnade en annan bild; de hade haft inbrott dagtid och han upplevde också otrygghet och obehag i vissa delar av området (bland annat runt skolan) när han kom hem sent från jobbet. Han vittnade också om öppen drogförsäljning och bilbränder. Familjen övervägde att flytta från Brandkärr.

> **Förhoppningsvis kunde jag med min närvaro bidra med information om vilken hjälp och stöd vi kan ge om man råkar illa ut.**

Förhoppningsvis kunde jag med min närvaro bidra med information om vilken hjälp och stöd vi kan ge om man råkar illa ut. Jag delade ut broschyrer om vår verksamhet och hur man når oss och Brottsoffermyndighetens broschyr om information på olika språk. Godiset gick åt som smör i solsken trots att regnet vräkte ner.

Med rapporten som underlag kan det konstateras att mycket kvarstår att ta itu med men viktigt också att framhålla att mycket positivt görs med bland annat föreläsningar och aktiviteter riktade mot unga.

BROTTSOFFERJOUREN ÖSTRA SÖRMLAND
ANETTE BODEN

Brottsofferjourerna

BROTTSOFFER JOUREN 0200-21 20 19

facebook.com/BrottsofferjourenSverige
Flera lokala jourer har också egna sidor på Facebook.

Lokala brottsofferjourer
De lokala brottsofferjourerna ger stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen. Här finner du kontaktuppgifter till din närmaste jour.
För postadresser se www.brottsofferjouren.se.

Telefoncentral
Brottsofferjourernas Telefoncentral nås på **0200-21 20 19** och hjälper till att förmedla kontakt till alla lokala brottsofferjourer i Sverige.

Stöd på eget språk
För stöd på eget språk fyll i kontaktformulär på **www.brottsofferjouren.se** eller ring 0200-21 20 19.

Brottsofferjouren Sveriges kansli
Brottsofferjouren Sveriges kansli når du på
08-644 88 00 eller
info@brottsofferjouren.se.

Brottsofferjouren Sveriges styrelse
Brottsofferjouren Sveriges styrelse nås via styrelsen@boj.se.

Läs mer
Läs mer om Brottsofferjouren på www.brottsofferjouren.se

BLEKINGE LÄN

Blekinge
Karlshamn, Karlskrona, Olofström, Ronneby, Sölvesborg. Vittnesstöd: Blekinge tingsrätt.
Karlskrona: 0455-822 80
Karlshamn: 0454-192 92
Ronneby: 0457-177 74
Sölvesborg: 0456-144 10
info@blekinge.boj.se
www.blekinge.boj.se

DALARNAS LÄN

Avesta-Hedemora
0225-77 45 77, 070-627 90 17
info@avesta-hmora.boj.se
www.avesta-hmora.boj.se

Leksand-Rättvik
0247-133 21
info@leksand-rattvik.boj.se

Mellersta Dalarna
Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter. Vittnesstöd: Falu tingsrätt.
0243-143 71, 070-625 65 80
info@mdalarna.boj.se
mellerstadalarna.boj.se

Norra Dalarna
Malung-Sälen, Mora, Orsa, Vansbro, Älvdalen. Vittnesstöd: Mora tingsrätt.
0250-181 68
info@mora.boj.se
www.mora.boj.se

GOTLANDS LÄN

Stockholm-Gotland Huvudkansli
08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se

Lokalkontor Gotland
Vittnesstöd: Gotlands tingsrätt.
0498-65 58 00
gotland@boj-stockholm-gotland.se

GÄVLEBORGS LÄN

Bollnäs-Ovanåker
0278-247 02
info@bollnas-ovanaker.boj.se
www.bollnas.boj.se

Gästrike Västra
Hofors, Ockelbo, Sandviken.
026-25 90 00, 070-696 58 24
info@gastrike.boj.se

Gävle
026-10 55 77, 070-570 32 10
info@gavle.boj.se
www.gavle.boj.se

Hudiksvall-Nordanstig
Vittnesstöd: Hudiksvalls tingsrätt
0650-100 20
info@hudiksvall.boj.se

Ljusdal
0651-101 01, 0730-753 036
info@ljusdal.boj.se

Söderhamn
Vittnesstöd: Söderhamns tingsställe.
0270-101 21
070-526 64 03
info@soderhamn.boj.se

HALLANDS LÄN

Falkenberg
0346-587 87
info@falkenberg.boj.se

Kungsbacka
0300-83 48 40
info@kungsbacka.boj.se

Södra Halland
Halmstad, Hylte, Laholm. Vittnesstöd: Halmstads tingsrätt.
035-12 48 24, 035-12 48 43
info@sodrahalland.boj.se
www.sodrahalland.boj.se

Varberg
Vittnesstöd: Varbergs tingsrätt.
0340-67 65 01
info@varberg.boj.se

JÄMTLANDS LÄN

Jämtland
Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund. Vittnesstöd: Östersunds tingsrätt.
063-51 24 00, 073-801 45 64
info@jamtland.boj.se
www.jamtland.boj.se

JÖNKÖPINGS LÄN

Höglandskommunerna
Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda. Vittnesstöd: Eksjö tingsrätt.
0381-138 55
info@hoglandskommunerna.boj.se

Jönköping
Habo, Jönköping, Mullsjö. Vittnesstöd: Jönköpings tingsrätt, Göta hovrätt.
036-10 76 40
info@jonkoping.boj.se
www.jonkoping.boj.se

Småland West
Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo.
0370-158 77
info@smalandwest.boj.se
www.smalandwest.boj.se

KALMAR LÄN

Oskarshamn-Mönsterås-Högsby
Vittnesstöd: Oskarshamns tingsställe.
0491-176 00
info@oskarshamn.boj.se
www.oskarshamn.boj.se

Södra Kalmar Län
Borgholm, Emmaboda, Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Torsås. Vittnesstöd: Kalmar tingsrätt.
0480-880 85
info@kalmar.boj.se
www.kalmar.boj.se

Vimmerby-Hultsfred
Hultsfred, Vimmerby, Västervik. Vittnesstöd: Västerviks tingsställe.
0495-128 18
info@hultsfred.boj.se

KRONOBERGS LÄN

Sunnerbo
Ljungby, Markaryd.
Ljungby: 0372-145 21
Strömsnäsbruk: 0433-719 25
info@sunnerbo.boj.se
www.sunnerbo.boj.se

Växjö
Alvesta, Lessebo, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö. Vittnesstöd: Växjö tingsrätt.
0470-456 94
info@vaxjo.boj.se
www.vaxjo.boj.se

Älmhult
0476-169 31
info@almhult.boj.se

NORRBOTTENS LÄN

Boden
0921-124 44
info@boden.boj.se
www.boden.boj.se

Luleå
Vittnesstöd: Gällivare tingsrätt, Haparanda tingsrätt, Kiruna tingsställe, Luleå tingsrätt.
0920-104 13
info@lulea.boj.se
www.lulea.boj.se

Piteå-Älvdals
Arvidsjaur, Arjeplog, Piteå, Älvsbyn.
0911-181 81

SKÅNE LÄN

Helsingborg-Höganäs-Bjuv
Vittnesstöd: Helsingborgs tingsrätt.
042-13 37 00
info@helsingborg.boj.se
www.helsingborg.boj.se

Hässleholm-Osby-Perstorp
Vittnesstöd: Hässleholms tingsrätt.
0451-127 17
info@hassleholm.boj.se
www.hassleholm.boj.se

Landskrona-Svalöv
Vittnesstöd: Lunds tingsrätt – Landskrona.
0418-43 61 71
info@landskrona.boj.se

Mellersta Skåne
Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorp. Vittnesstöd: Lunds tingsrätt
046-32 32 98
info@mskane.boj.se
www.mskane.boj.se

Nordöstra Skåne
Bromölla, Kristianstad, Östra Göinge. Vittnesstöd: Kristianstads tingsrätt
044-12 17 33
info@noskane.boj.se
www.noskane.boj.se

Söderslätt
Svedala, Trelleborg, Vellinge.
0410-103 70
info@soderslatt.boj.se
www.soderslatt.boj.se

Brottsoffer- och Kvinnojouren Freezonen
Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad. Vittnesstöd: Ystads tingsrätt
0411-783 77
info@freezonen.boj.se
www.freezonen.se

Brottsofferjourerna

Ängelholm
Båstad, Klippan, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga.
0431-143 00
info@engelholm.boj.se
www.engelholm.boj.se

STOCKHOLMS LÄN

Stockholm-Gotland Huvudkansli
08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se

Lokalkontor Norrort
Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby, Upplands-Bro. Vittnesstöd: Attunda tingsrätt, Norrtälje tingsrätt.
08-591 272 00
norrort@boj-stockholm-gotland.se

Lokalkontor Innerstaden-Lidingö
Lidingö, Stockholms stadsdelar: Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm, Östermalm.
08-612 21 21
innerstaden-lidingo@boj-stockholm-gotland.se

Haninge-Nynäshamn
08-777 85 00
info@haninge.boj.se
www.haninge.boj.se

Huddinge-Botkyrka
08-710 01 02, 070-772 01 02
info@h-b.boj.se

Nacka-Tyresö-Värmdö
Vittnesstöd: Nacka tingsrätt.
08-466 91 66
info@nacka.boj.se
www.ntv.boj.se

Roslagen
Danderyd, Täby, Norrtälje, Vallentuna, Vaxholm, Österåker.
08–768 83 82
info@roslagen.boj.se

Brottsoffer-, kvinno- och tjejjouren Södertälje
Salem, Södertälje. Vittnesstöd: Södertälje tingsrätt.
08-550 147 34, 070-494 68 75
info@sodertalje.boj.se
www.sodertalje.boj.se

Södra Roslagen
Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker.
08–768 83 82
info@roslagen.boj.se

Södra Stockholm
Stokholms stadsdelar: Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö.
Vittnesstöd: Solna tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Södertörns tingsrätt, Svea hovrätt.
08-604 19 50
info@sodrastockholm.boj.se
www.sodrastockholm.boj.se

Västerort
Ekerö, Solna, Sundbyberg, Stockholms stadsdelar: Bromma, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta.
08-89 70 00
info@vasterort.boj.se
www.vasterort.boj.se

SÖDERMANLANDS LÄN

Eskilstuna
Vittnesstöd: Eskilstuna tingsrätt.
016-12 62 10
info@eskilstuna.boj.se
www.eskilstuna.boj.se

Katrineholm-Flen-Vingåker
0150-780 17
info@katrineholm.boj.se
www.katrineholm.boj.se

Strängnäs
0152-176 00
info@strangnas.boj.se

Östra Sörmland
Gnesta, Nyköping, Oxelösund, Trosa. Vittnesstöd: Nyköpings tingsrätt.
0155-28 62 20
info@o-sormland.boj.se
www.ostrasormland.boj.se

UPPSALA LÄN

Enköping
Enköping
0171-262 06
info@enkoping.boj.se
www.enkoping.boj.se

Uppsala län
Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar.
018-10 65 00
info@uppsala.boj.se
www.uppsala.boj.se

VÄRMLANDS LÄN

Värmland
Arvika, Eda, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Munkfors, Sunne, Säffle, Torsby, Årjäng. Vittnesstöd: Värmlands tingsrätt.
054-18 28 88
info@varmland.boj.se
www.varmland.boj.se

Östra Värmland
Filipstad, Kristinehamn, Storfors.
0550-122 20
info@ostravarmland.boj.se
www.ostravarmland.boj.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Dorotea
070-21 99 663
info@dorotea.boj.se

Lycksele
Lycksele, Storuman, Sorsele, Åsele. Vittnesstöd: Lycksele tingsrätt.
0730-77 73 03
info@lycksele.boj.se

Skellefteå
Malå, Norsjö, Skellefteå. Vittnesstöd: Skellefteå tingsrätt.
0910-70 18 20
info@skelleftea.boj.se

Umeåregionen
Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln, Vännäs. Vittnesstöd: Umeå tingsrätt, Hovrätten för Övre Norrland.
072-732 24 41
info@umea.boj.se
www.umea.boj.se

Vilhelmina
070-204 75 53
brottsofferjouren@vilhelmina.se

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Västernorrland
Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Ånge, Örnsköldsvik. Vittnesstöd: Sundsvalls tingsrätt, Ångermanlands tingsrätt, Örnsköldsvik tingsställe, Hovrätten för Nedre Norrland.
070-310 16 38
info@vasternorrland.boj.se
www.harnosand.boj.se

VÄSTMANLANDS LÄN

Västmanland
Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar, Västerås. Vittnesstöd: Västmanlands tingsrätt.
021-41 32 60
info@vastmanland.boj.se
www.vastmanland.boj.se

Stödcentrum för Unga Västerås: 070-312 85 34
stodcentrum@vasteras.boj.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Ale
0303-33 06 44
info@ale.boj.se

Alingsås-Lerum-Vårgårda-Herrljunga
Vittnesstöd: Alingsås tingsrätt.
0322-63 97 97
info@alingsas.boj.se

Bohus-Norra Älvsborg
Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Uddevalla, Vänersborg, Sotenäset, Åmål. Vittnesstöd: Uddevalla tingsrätt, Vänersborgs tingsrätt.
0720-44 45 93
info@bohus-nalvsborg.boj.se
www.bohus-nalvsborg.boj.se

Borås
Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn. Vittnesstöd: Borås.
033-10 11 05
info@boras-sjuharad.boj.se
www.boras-sjuharad.boj.se

Storgöteborg
Göteborg, Härryda, Mölndal, Partille.
Vittnesstöd: Göteborgs tingsrätt, Hovrätten för Västra Sverige.
0709-70 50 50
info@goteborg.boj.se
storgoteborg.boj.se

Kungälv
Orust, Tjörn, Stenungsund.
0303-177 09
info@kungalv.boj.se
www.kungalv.boj.se

Strömstad-Tanum
0703-31 81 89
info@stromstad-tanum.boj.se
www.stromstad-tanum.boj.se

Trollhättan-Lilla Edet
0520-805 14
072-907 08 21
Vittnesstöd: 0720-44 45 93
info@trollhattan.boj.se
www.trollhattan.boj.se

Västra Skaraborg
Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara, Vara.
0510-235 88
info@v-skaraborg.boj.se

Östra Skaraborg
Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Tibro, Tidaholm. Vittnesstöd: Skaraborgs tingsrätt.
0500-48 75 43
info@ostraskaraborg.boj.se
www.ostraskaraborg.boj.se

ÖREBRO LÄN

Örebro län
Askersund, Degerfors, Hallsberg, Hällefors, Karlskoga, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg, Nora, Örebro.
Vittnesstöd: Örebro tingsrätt
010-489 10 30
info@orebrolan.boj.se
www.orebrolan.boj.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Östergötland
Norrköping
0200-21 20 19
info@ostergotland.boj.se

Västra Östergötland
Boxholm, Mjölby, Motala, Vadstena, Ödeshög.
0141-23 44 94, 0142-880 88
info@v-ostergotland.boj.se
v-ostergotland.boj.se